

NIP AND TUCK

Cosmetic Surgery and Body Piercing in Halacha

Rabbi Efrem Goldberg
Source Materials

Please credit the
AMERICAN SOCIETY OF PLASTIC SURGEONS*
 when using statistical data and graphics.

2003 QUICK FACTS COSMETIC AND RECONSTRUCTIVE PLASTIC SURGERY

For more information contact: DEPARTMENT OF PUBLIC RELATIONS • 847-228-9900 • E-MAIL media@plasticsurgery.org • www.plasticsurgery.org • FAX 847-228-7485
 444 East Algonquin Road, Arlington Heights, IL 60005-4664

COSMETIC PLASTIC SURGERY

- More than 8.7 million cosmetic plastic surgery procedures were performed in 2003, up 33 percent from 2002.
- Botox[®] injection was the overall top cosmetic plastic surgery procedure with more than 2.8 million procedures performed in 2003, up 157 percent from 2002 and up 267 percent from 2000.

Cosmetic Surgical Procedures

- More than 1.7 million cosmetic surgical procedures were performed in 2003, up 5 percent from 2002.
- The five most popular cosmetic surgical procedures were nose reshaping (356,554), liposuction (320,022), breast augmentation (254,140), eyelid surgery (246,633), and facelift (128,667).
- Breast augmentations increased 7 percent from 2002 and 20 percent from 2000.
- Buttock lifts increased 74 percent from 2002 – the most significant increase in surgical procedures.

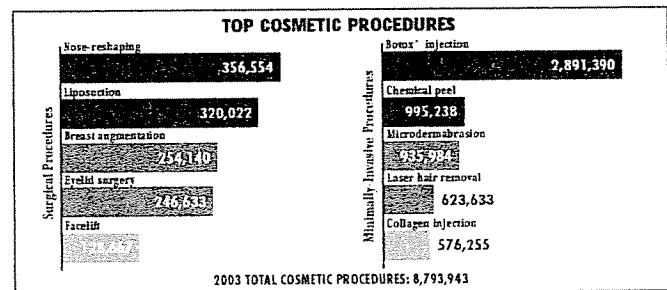
Cosmetic Minimally-Invasive Procedures

- 7 million minimally-invasive cosmetic procedures were performed in 2003, up 43 percent from 2002.
- The five most popular minimally-invasive cosmetic procedures were Botox[®] injection (2,891,390), chemical peel (995,238), microdermabrasion (935,984), laser hair removal (623,297), and collagen injection (576,255).
- Collagen injection increased 30 percent from 2002 – the most significant increase in minimally-invasive procedures besides Botox[®].
- Nearly 62,000 Radiance[™] injections and 45,000 Restylane[®] injections were performed in 2003. Both received FDA approval in 2003.

Cosmetic Plastic Surgery Demographics

- Women made up 86 percent, the majority, of all cosmetic plastic surgery patients.
- 35-50-year-olds made up 45 percent of all cosmetic plastic surgery patients, the largest age group overall.
- Hispanics made up 6 percent, African Americans made up 5 percent, and Asians made up 3 percent of all cosmetic plastic surgery patients.

- 45 percent of cosmetic plastic surgery patients were repeat patients in 2003, up 62 percent from 2002.
- Almost one-third of all patients (32 percent) had multiple procedures during a single session.
- 56 percent of all cosmetic procedures were done in an office (up 6 percent from 2002), while 28 percent were done in a hospital (down 4 percent from 2002) and 16 percent in ambulatory surgical facilities (down 1 percent from 2002).

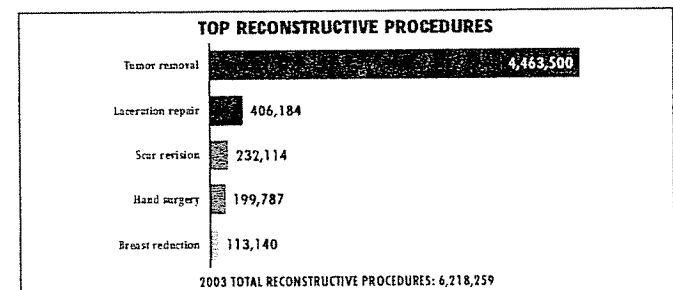

BODY CONTOURING FOLLOWING MASSIVE WEIGHT LOSS

- Just over 52,000 post-bariatric plastic surgery procedures were performed in 2003.
- Over 8,600 upper arm and thigh lifts were performed following massive weight loss which represents 70 percent of the total upper arm and thigh lifts performed in 2003.
- Breast lift/reduction accounts for over 50 percent of the total body contouring procedures performed after massive weight loss.

RECONSTRUCTIVE PLASTIC SURGERY

- More than 6.2 million people had reconstructive plastic surgery procedures in 2003; keeping in line with 2002, the number of reconstructive plastic surgery procedures remained stable.
- The top five reconstructive plastic surgery procedures in 2003 were tumor removal, laceration repair, scar revision, hand surgery, and breast reduction – also stable with 2002.
- More than 113,000 women had breast reduction in 2003, an increase of 33 percent over 2000.
- The number of laceration repairs increased 13 percent over 2000, to more than 406,000 in 2003.
- Women having breast reconstruction decreased 15 percent since 2000, to just over 68,000.
- 51 percent of reconstructive patients were treated in office-based facilities, 36 percent in hospitals and 12 percent in free-standing ambulatory surgical facilities.

ASPS Procedural Statistics represent patients having procedures performed by ASPS member plastic surgeons certified by The American Board of Plastic Surgery as well as other physicians certified by American Board of Medical Specialties-recognized boards. © 2003, ASPS

בראשית (35:4) ① בראשית (3:1)

God said to Jacob, "Arise — go up to Beth-el and dwell there, and make an altar there to God Who appeared to you when you fled from Esau your brother."² So Jacob said to his household and to all who were with him, "Discard the alien gods that are in your midst; cleanse yourselves and change your clothes."³ Then come, let us go up to Beth-el; I will make there an altar to God Who answered me in my time of distress, and was with me on the road that I traveled."⁴ So they gave to Jacob all the alien gods that were in their possession, as well as the rings that were in their ears, and Jacob buried them underneath the terebinth near Shechem.⁵ They set out, and there fell a Godly terror on the cities which were around them, so that they did not pursue Jacob's sons.

ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בכרנך מפני עשו אחיך: ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסרו את אלהי הנכר אשר בתכם והטהרו והחליפו שמלתיכם: ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי: ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן אתם יעקב תחת האלה אשר עם שכם: ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב:

בראשית (24:22) ② בראשית (כד:כג)

¹⁹ When she finished giving him drink, she said, "I will draw water even for your camels until they have finished drinking."²⁰ So she hurried and emptied her jug into the trough and kept running to the well to draw water; and she drew for all his camels.²¹ The man was astonished at her, reflecting silently to know whether HASHEM had made his journey successful or not.²² And it was, when the camels had finished drinking, the man took a golden nose ring, its weight was a beka, and two bracelets on her arms, ten gold shekels was their weight.²³ And he said, "Whose daughter are you? Pray tell me. Is there room in your father's house for us to spend the night?"

ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם-כלו לשותת: ותמהר ותער כדה אל השקת ותרוץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו: והאיש משתאה לה מחריש לדיעת ההצליח יהנה דרכו אם לא: ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידה עשרה זהב משקלם: ויאמר בתמי את הגידי נא לי הוש בית אביר מקום לנו ללון: וי:

בראשית (24:30) ③ בראשית (כד:ל)

²⁸ The maiden ran and told her mother's household according to these events.²⁹ Rebecca had a brother whose name was Laban: Laban ran to the man, outside to the spring.³⁰ For upon seeing the nose ring, and the bracelets on his sister's hands, and upon his hearing his sister Rebecca's words, saying, "Thus has the man spoken to me," he approached the man, who was still standing by the camels by the spring.³¹

ותרוץ הנער ותגד לבית אמה כדברים האלה: ולרבהק אח ושמו לבן וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין: ויהי כראת את הנזם ואת הצמידים על ידי אחתו וכשמעו את דברי רבהק אחתו לאמר כה דבר אלי האיש ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין:

שמות (21:19) ④ שמות (כ"א:כ)

¹⁸ If men quarrel and one strikes his fellow with a stone or a fist, and he does not die but falls into bed:¹⁹ If he gets up and goes about outside under his own power, the one who struck is absolved. Only for his lost time shall he pay, and he shall provide for healing.

וכי יריבון אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב: אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונגה המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא:

⑥ RASHI

נתנה רשות לרופאים לרפאות: ולא אמרין רחמנא מתי וליהו מתי:

⑤ BAVA KAMMA

for it was taught in a Baraisa: [A SAGE] OF R' YISHMAEL'S ACADEMY SAYS: "וּרְפָא יִרְפָּא" — The Torah states: AND HEAL, HE SHALL HEAL. — FROM HERE we derive THAT PERMISSION IS GIVEN TO A PHYSICIAN TO HEAL.¹³⁷¹

⑦ TOSAFOS

שניתנה רשות לרופא לרפאות. וא"ת והא מרפא לחודה שמעין ליה וי"ל דה"ל הי"מ מכה בדי חולי הכא בדי שמים כשמרפא גראה כסותר גורת המך קמ"ל דשרי:

⑧ RAMBAN

א תנא דבי רבי ישמעאל ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. שלא יאמר מה לי לצער הזה שמא אטעה ונמצאתי הורג נפשות בשוגג. והוא שיזהר מאד מאד כמו שראוי ליזהר בדיני נפשות.

Devarim (22:5) (9) דברים (כ"ב:ה)

Male garb shall not be on a woman, and a man shall not wear a woman's garment, for anyone who does so is an abomination of HASHEM.

לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר

שמלת אשה כי תועבת יהיה אל ה' כל עשה אלה:

Devarim (25:3) (10) דברים (כה:ג)

When there will be a grievance between people, and they approach the court, and they judge them, and they vindicate the righteous one and find the wicked one guilty; it will be that if the wicked one is liable to lashes, the judge shall cast him down and strike him, before him, according to his wickedness, by a count. Forty shall he strike him, he shall not add; lest he strike him an additional blow beyond these, and your brother will be degraded in your eyes.

כִּי יִהְיֶה רִיב בֵּין אָנָשִׁים

וַיִּגְשׁוּ אֶל-הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם וְהַצְדִּיקוּ אֶת-הַצְדִּיק וְהַרְשִׁיעוּ אֶת-הַרְשָׁעִי וְהָיָה אִם-כֵּן הַכּוֹת הַרְשָׁע וְהַפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהִכּוּ לִפְנֵי כָרְיִי רִשְׁעוֹתָי בְּמִסְפָּר: אַרְבָּעִים יִכּוּ לֹא יוֹסִיף פֶּן-יֹסִיף לְהַכְתּוֹ עַל-אֵלֶּה מַכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אַחֶיךָ לְעֵינֶיךָ:

Bava Yamma (11) א"א ב"ק (ל"ג)

The Gemara concedes the point and offers a different answer: דאיבא למאן – Rather, it is a dispute of Tannaim. – For there is one Tanna who says according to R' Akiva that a person is not permitted to wound himself, and ואיבא מאן דאמר אדם רשאי לחבל בעצמו – and there is another Tanna who says according to R' Akiva that a person is permitted to wound himself.¹⁰¹

Rambam (12) רמב"ם הל' חובל ומטי' (ס"ב)

א אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו. ולא החובל בלבד אלא כל המכה אדם כשר מִיִּשְׂרָאֵל בין קטן בין גדול בין איש בין אשה דרך נציון הרי זה עובר בלא תעשה. שני לא יוסיף להכותו אם הזהירה תורה שלא להוסיף בהכאת החוטא קל וחומר למכה את הצדיק ב אפילו להגביה ידו על חבירו אסור וכל המגביה ידו על חבירו אע"פ שלא הכהו הרי זה [פ] רשע: ג המכה את חבירו הכאה שאין בה שום פרוטה לוקה. שהרי אין כאן תשלומין כדי שיהיה לאו זה ניתן לתשלומין. ואפילו הכה, עבד חבירו הכאה שאין בה שום פרוטה לוקה שהרי ישנו במקצת מצות. ונגי שהכה את ישראל חייב מיתה שני ויפן כה וכה ויך את המצרי: ד יקנס קנסו חכמים לאלו השוטים בעלי זרוע שיהיה הנחבל נאמן ונשבע בנקיטת חפץ שזה חבל בו חבל זה ונטל מה שראוי לו. והוא שיהיו שם עדים: כיצד. היו שני עדים מעידין אותו שנכנס לתוך ידו שלם ויצא חבול ולא ראוהו בעת שחבל בו והוא אומר לא חבלתי והלה אומר אתה חבלת כי הרי זה נשבע ונטל: ה כמה דברים אמורים בשהיתה המכה במקום שאפשר לו להכותה לעצמו או שהיה עמהם שלישי שאפשר שזה הנחבל אמר לו לחבול בו ולהתרעם על אחר. אבל אם אין עמהם אחר והיתה המכה במקום שאינו יכול לעשותה בעצמו כגון שהיתה נשיכה בין כתפיו וכיוצא בזה הרי זה נטל בלא שבועה:

Shulchan Aruch (13) שולחן ערוך חו"מ (א"ט:א)

לא יחובל בעצמו אע"פ שאינו רשאי [ה פטור] לט' אחריו שחבלו בו [זו] חייבים:

Rashi (14) רש"י (ע"א ק"ז צ"ג ו'גחולא)

והחובל בהן חייב. דיש להן עור כדמפרש בגמרא והוא ליה חצורה שאינה חוזרת והוא ליה תולדה דשוחט לחי"ה. ל"א כיון דיש להן עור נצבע העור נדס הנלרר צו(ג)דחייב משום לזבעי:

RAMBAM (16) רמב"ם הל' א"ט' (ה')

ז הדש כגרוגרת חייב ואין דישה אלא בגדולי קרקע. והמפרק הרי הוא תולדת [ז] הדש. החולב את הכהמה חייב משום מפרק וכן החובל בחי שיש לו עור חייב משום מפרק. והוא שיהיה צריך לדם שיצא מן החבורה. אבל אם נתכוון להזיק בלבד פטור מפני שהוא מקלקל. ואינו חייב עד שיהיה בדם או בחלב שהוציא כגרוגרת: ח כמה דברים אמורים בחובל בבהמה וחיה ועוף וכיוצא בהם. אבל החובל בחבירו אף על פי שנתכוון להזיק חייב מפני נחת רוחו שהרי נתקררה דעתו ושככה חמתו והרי הוא כמתקן. ואף על פי שאינו צריך לדם שהוציא

ממני חייב :

השנת הראשית
היו ואינו חייב עד שיהיה בדם או בחלב שיוצא כגרוגרת חייב וכן המפרק שיש לו עור חייב משום מפרק. והוא שיהיה צריך לדם שיצא מן החבורה.
אבל החובל בחבירו אף על פי שנתכוון להזיק חייב מפני נחת רוחו שהרי נתקררה דעתו ושככה חמתו והרי הוא כמתקן. ואף על פי שאינו צריך לדם שהוציא

ד"ם מפקד פקד או חטרי מחבר. טעמא דחבורה לא כפרש"י דפירש בפרק שמונה שלמים (ס"ח ק"ג) דחייב משום לובע גבי ח' שלמים דהגא' דהס נלמד דהס אג"פ שלא יא' וקשה לר"י דבאלו טריפות (חלוין מו') בשמעתא דריוחא תיגא' ושלר שקנים ורמשים עד שלא מהס דס והשתא דהס מתי לובע איכא הא לית להו עור וה"ל מתי לביעה איכא בהך חבורה וכן גבי חבורה דמילה לא שייך לביעה ועוד דעל כרחך לשמואל איכא טעמא אחרת דבפרק כלל גדול (ס"ח ע"ה. וס"ט) קאמר דשחט לא מחייב משום לובע הלא משום

נטיילת נשמה חלמא טעמא דחבורה הוי משום נטיילת נשמה כדקאמר שמואל דהס ורב דאמר דהס משום לובע אף משום לובע קאמר ונטיילת נשמה חין לפרש דטעמא משום הכחשה שמחליטו ונטול קלת נשמתו דהכא חין לריך לחלישות האשה ומיהו איכורא דקאמר הכא איכא נמימר דהויא דרבנן אבל גבי מילה משמע דאיכא איכורא דאורייתא דהולאת דס דאחרין. בפרק ר' אליעזר (ס"ט ק"ג) הוי אומנא דלא חייב סכנתא הויא ומעברין ליה פשיטא מדקא מחללין שבת עליה מה דתימא דס מפקד פקד קמ"ל דחטרי מחבר ותי הוי משום החלשה ליכא חילול שבת דהויא מלאכה שאין לריבה לגופה דחין לורך להחליש החטק וגרמא לר"ת לפרש דהולאת דס חשיבה נטיילת נשמה כי דהס הוי הגפש וכשנטול מקלחו נטול מקלח נשמה וקשה לר"י דאמר' בפרק כלל גדול (ס"ט ע"ה. וס"ט) גבי הגד חלוין והפולעו וליחייב נמי משום נטיילת נשמה ומשני מתעסק הוי חלל נטיילת נשמה דכל כמה דלית ביה נשמה טפי טיחא ליה כו' ולפי זה אפילו הוי ח' נמור הכי יס כחן נטיילת נשמה ואומר ר"ת כי דס חלוין שנובעין בו הוי מפקד פקד ועל אותו אית חייב משום נטיילת נשמה ועל שאר דהס שחומר חייב ליה מתעסק :

GESHEN HA'CHAIM (17) ע"ז דת"פ (ה')

מהגאון מוהר"ר צבי פסח פרנק שליט"א רב ואב"ד פעיה"ק תובב"א

ר"ח סיון תש"ד

כבוד ידינ"פ כו'

(א) ע"ד השאלה אי בן רשאי לעשות זריקות לרפואת או"א. וכת"ר מצדד להיתר בתלתא אנפי. הנה מ"ש באות א' ב' לכאורה אין זה מספיק. דכל הפוסקים סתמו לאיסור מטעם המבואר בגמ' דילמא חביל, ויציא דם ע"י זריקה הוא דבר המצוי ומאן מפיס לומר דכאן ליכא החשש. אלא שבאות ג' העלה פנים מסבירות חדשות. דכיון דבליכא אחר שרי ומכיון דק"ל כבוד אב משל אב. הרי אינו מחויב הבן לשלם וממילא הרי"ז כליכא כאן אחר. ולדעתי עדין יש מקום לדון בזה, דאף אמנם איה"נ אינו מחויב להפסיד ממונו בשביל כבוד אב. היינו דמצות "כבוד" נדהה מפני הפסד. אבל בנ"ד חייב המצוה לא פקעה עכ"פ דאי ליכא אחר עליו המצוה לעשותה. ובכל אופן הוא מחויב לקיימה. או ע"י עצמו או לבקש מאחר שיעשה במקומו (וגם ע"י אחר מקיים מצות כבוד או"א כדמשמע מפסחים ק"ד: א"ל ר"י לר' יצחק ברי' זיל אמטי ליי כו' ג"א אול שדרה ליי לאביי כו'). איכא אין אנו דנין כאן אי מחויב בכבוד או לא דדאי מחויב לקיימו. אלא שאם יעשה בעצמו יש חשש שגגת חנק. איכא כסף זה שהוא מוציא לא בשביל מצות הכבוד אלא ליי לגרמי' הוא דעבד בשביל עצמו' הוא נותן הכסף כדי להתרחק ממכשול עוק ואשר זו חובתו בכל אופן להתרחק מעברה.

GESHER HA'CHAAM (18) ולר הח"א (ד:ד)

עוד סעף גדול ההתיר יש במ"ש המנחת חנוך (מ"ע מ"ח) דהא דמבע"ל
בי"ש להקיז דם לאכילת היינו שרא ברצון אכילת וכן הני אמוראי דלא שבקי ליטול
הם קיין דילמא יעשה חכה שרא לרצון אכילת אבל אם אכילת מוחל ומצוה ע"ז
אינו חייב ואינו עובר כלל וכן בחיבול בהכרו עכ"ל ל"י ולענ"ד יש הכרח גדול
לדבריו כיון שאזהרת מכה אכילת ומכה חכרו מחד קרא נפקא וגבי חיבול בהכרו
ברשות קי"ל (תכ"א י"ב) שאם א"ל בפירוש ע"מ לפטור שהוא פטור (מכש"כ
לדעת הרמ"א בטוח"מ ת"כ דקו"ל שאדם רשאי לחבול בעצמו) ומפורש גם
פסק הרמב"ם (תו"מ פ"ה א') שאזהרת הלאו מחובל בחכרו הוא דוקא "דרך ביוון"
— א"כ ה"ג בחבל באכילת דרך רפואה גם שלא לצורך והוא נטל ממנו רשות
גם על הטעות שאין לחוש לשגגת חנק, מכש"כ לפי"מ דמקשי ל"י נמי לתשלומין
דמכה בהמה שאין חייב תשלומין היכא שעושה ברשות.

ואף אמנם מכל שאר הפוסקים נראה דלא נחתו לחלק בחובל בא"א בין
אם נתן רשות לבין אם לא נתן רשות מ"מ דברי סברה הם וודאי ראוי לצרף זה

להלכה.

SHEMIRAS SHABBOS (19) שירת אר כהנא

גה. הזרקה זריקה תתעורית או תוד"שרירית אין בה כשלעצמה איסור תורה.
מה שאין כן בהזרקה זריקה התוד"ורידית (אינטראווינוזית) אשר יש אומרים
שיש בה איסור תורה (קנא). ולכן אין להזיק זריקה תוד"ורידית במקום
שאפשר להזיק זריקה תתעורית או תוד"שרירית, אם לא שיעילותה של
הזריקה התוד"ורידית טובה יותר או שהשפעתה מהירה יותר.

(קנא) מכיון שלפי דעת הרופא
צריכים להוציא מעט דם לפני ההזרקה וחייבים משום מלאכת דישת, עיין רמב"ם פ"ח
מהו שבת ה"ז ו"ח, שמעתי מהגר"י אברמסקי זצ"ל, וכן אמר לי ד"ר פ' שלוונגר ז"ל,
לשעבר מנהל ביה"ח שערי צדק בירושלים, ה'

R' MOSHE FEINSTEIN (20) אגרוי טלח חו"מ (ד:ס)

אם נערה מותרת ליפות עצמה ע"י נתוח
שהוא חבלה בגופה

כי אדר חסכ"ד.

נשאלתי בנערה שרוצה ליפות עצמה כדי שיקפצו
עליה לקדשה ע"י מה שהמציאו עתה
הרופאים ע"י נתוח שהוא חבלה בגופה אם מותרת
מצד האיסור לחבול בעצמו. והנה בתוס' ב"ק דף צ"א
ע"ב ד"ה אלא איתא דאסור לחבול בעצמו אפילו
לצורך כהא דאשה שספחה על ראשה להרויח כאיסור
שמן, וא"כ אף שכאן הוא צורך גדול הא יש לכאורה
לאסור דדוחק להלק בין צורך קטן לצורך גדול כל
ומן שלא מציינו בפירוט. אך הא יקשה ע"ז מהא דמסיק
דהאי תנא הוא ר"א הקפר ברבי סבור דגויר הוא
חוטא שציער עצמו מן היין וק"ו להמצער עצמו בחבלה,
שודאי מסתבר שאם יש לו הנאת ממון או שאר הנאה
כשיצער עצמו ולא ישתה יק שלא יהיה אסור, א"כ
גם החובל בעצמו שילפינן מזה אף שהוא מק"ו אין
לאסור כשהוא לצורך הרוחת ממון או לשאר צרכים
ואיך כתבו התוס' שאפילו לצורך אסור לחבול בעצמו.

ולכן נראה מזה שיש להתיר להנערה ליפות עצמה
אף שהוא ע"י חבלה כיון שאינו דרך נציון וביוון אלא
אדרבה לטובתה.

אבל ברצון חכרו לכ"ע מותר
גם בלא קרא אף אם לא נסבור כהרמב"ם ונאסור חובל
בכל איפן כיון שהוא לטובתו וברצונו מקרא דואהבה
לרעד כמור, וא"כ בנערה ליפות עצמה שהיא לטובתה
וברצונה יש להתיר בפשיטות אף אם לא נסבור
כהרמב"ם בתדושו דבעינן שיהיה דרך נציון וביוון.

אם מותר לכתולה לעשות לעצמה נתוח על החוטם ליישרו ולהקטינו

כבוד ידידי הרב הגה"צ המפורסם בנשי"ק וכו' וכו' ר' שלום יחזקאל שליט"א יכונה רובין-הלברשטם, אדמו"ר מציעשינוב כעת בברוקלין יצ"ו. אחדשכת"ה בכבוד והערצה כיאות.

בדבר שאלתו - וז"ל אם מותר לכתולה לעשות לעצמה נתוח על החוטם (פלסטיק אפערעשען) ליישר ולהקטינה, ועושיין זאת ליופי בכדי שיהי' לה קל למצוא שידוך הגון.

לפי מיעוט ידיעתי, לא מצאתי בספרי התשובות מי שידבר בזה, ונחזי אנן. והנה כת"ה חוכך בזה שני חששות.

- א. משום דאסור לחבול בעצמו.
- ב. דכל נתוח בחזקת סכנה, ואסור להכניס את עצמו למקום סכנה.

ונבא לחשש הא' משום חובל בעצמו.

א) הנה בב"ק צ"א ב' דאסור לחבול בעצמו, ובתוס' שם ד"ה אלא דאסור לחבול אפילו לצורך, כגון אשה שטפחה על ראשה או הורג א"ע בשביל שירא, וכן מקרע על המת, זהו לצורך עכ"ל. ואם זה מן התורה או רק דרבנן, ברמב"ם פרק ה' משבועות הלכה י"ז בנשבע לחבול בעצמו דהשבועה חלה, וברדב"ז שם, דכל מידי דלא מפורש רק מדרשא, לא נקרא מושבע ועומד וכמו חצי שיעור ואף על גב דעבר אדאורייתא, וכן הוא גם בר"ן לשבועות כ"ז. אכן במאירי לב"ק צ"א וז"ל חייב משום שבועת ביטוי, שאין מצוה גמורה אלא דברי סופרים והמקרא אינו אלא אסמכתא, וכל שהוא איסור סופרים שבועה חלה, מלשון זה אסמכתא בעלמא, משמע להדי' לדידי' אינו רק דרבנן - באופן, שלחבול בעצמו דאסור אם זה מה"ת או רק דרבנן, במחלוקת שנוי בין הר"ן ומאירי, ומחרמב"ם אין שום הכרע, דבכל אופן השבועה חלה אף אי מה"ת, וכאמור.

ב) ובשו"ע יו"ד סי' רמ"א ס"ג וז"ל הי' קוץ תחוב לאביו לא יוציאנו וכו' ולא יקז דם ולא יחתוך לו אבר, אע"פ שמכוין לרפואה, וברמ"א, ודוקא שיש שם אחר אבל אין שם אחר והוא מצטער הרי הוא מקיזו וחותך לו כפי מה שירשהו לעשות, וכן הוא בטור וברמב"ם, ומקורו מסנהדרין פ"ד ב', ובמאירי שם הלשון אם אין שם אחר והם מסתכנים או מצטערים עושה לכתחילה והמצוה עליו לעשות - מכ"ז מבואר להדי', דמותר וגם מצוה לחתוך אבר אף בלי סכנה רק שמצטער, ואסור לו ביש אחר מפני שגגת חנק וכבגמרא שם, אבל אחר או אף בנו כשאין אחר, מותר לחתוך אבר מפני צער. ובתוס' שבת נ' ב' ד"ה בשביל וז"ל ואם אין לו צער אחר אלא שמתבייש לילך בין בני אדם שרי, דאין לך צער גדול מזה עכ"ל. ובתוס' תענית ד' א' ד"ה יכול וז"ל דגבי אשה לא דייק עלמא אלא ליופי - א"כ בני"ד דאית תרתין, דמסתמא היא בושא עם חוטמה לילך בין חברותי מפני שאשה מתקנאת בירך חברתה, וכידוע גם ביופי חברתה, וכיון דעלמא דייק לגבי אשה רק על היופי, א"כ אין לך צער גדול מזה - א"כ הרי לן הלכה פסוקה, דמפני צער מותר לחתוך אף אבר או להקיז דם ואין בזה משום עושה חבורה. וצריכיין לחלק, בין המובן של "צער" דשרי לעשות חבורה, ובין המובן של "לצורך" המבואר בתוס' ב"ק הנ"ל דאסור, כגון אשה שטפחה על ראשה והצורך הוא מעט השמן שרצתה לקחת, או מקרע על המת שאינו מסלק בזה צערו, לא כן כשעושה נתוח ומסלק בזה צער, זה הדין דמותר לחתוך אברו או להקיז דם מפני הצער.

ג) והנה בדברי חיים יו"ד ח"ב סי' ס"ב בשאלתו וז"ל איש שנתלבנו חצי זקנו וגבות עיניו וחצי השני נשאר שחור אם מותר לצבעם, ומביא מתשו' הרשב"א, מובא בב"י יו"ד סי' קפ"ב דמצטער מותר, וגם בנמו"י סוף מכות, ומתוס' שבת נ' ב' הנ"ל, דביוש אין לך צער גדול מזה, אבל סוף דבריו לאיסור, מפני שהעיקר כהרמב"ם וראב"ד והטור דאסור לצבוע מה"ת, א"כ בודאי אין חכמה ואין תבונה נגד ד' באיסור תורה אף במקום צער, וכן במהר"ם שיי"ק יו"ד סי' קע"ג. רק בשו"מ מה"ד א' ח"א סימן ר"י דעתו דלרוב הפוסקים אין זה רק איסור דרבנן ומותר במקום צער, ומסיים דיכול לסמוך מי שרוצה על רוב הפוסקים שהם רובא דמנכרא, דלא ס"ל כרמב"ם, וא"כ אינו אסור רק דרבנן ויכול לסמוך עכ"ל, א"כ לכאורה בני"ד נמי כן, דתלוי בזה אם חבלה בעצמו איסור תורה או רק דרבנן, וכנ"ל בשם הר"ן והמאירי, דפליגו בזה.

ד) אכן באמת זה אינו - דמסתמת הרמב"ם וטושו"ע, וכן מסתימת הגמרא בסנהדרין פ"ד לענין בן מהו שיקיז וכו', משמע ומבואר להדי' דבאחר פשיטא דמותר להקיז דם ולחתוך אבר במקום שמצטער וכנ"ל, ובגמ' שם בן מהו שיקיז דם לאביו, ח"א ואהבת לרעך כמוך, וברש"י שם לא הזהירו ישראל מלעשות לחברו אלא דבר שאינו חפץ לעשות לעצמו, וח"א מכה אדם מכה בהמה מה מכה בהמה לרפואה פטור אף מכה אדם פטור, והאי פטור ומותר כמבואר בפוסקים, עי' ב"י סי' רמ"א, ואף במקום שאין סכנה רק שמצטער לחוד, וכנ"ל. א.

וראיתי בשו"מ סי' ר"י הנ"ל, בשאלתו במתלבן חצי זקנו ומצטער ורוצה לצבעו שחור דאתי עלי' להתיר משום דבר שאינו מתכוין, וזה גם טעמא דרשב"א דמתיר להעביר שער בית השחי משום צערא, המובא בב"י קפ"ב, ומפלפל שם לענין פסי"ר בדרבנן ועיי"ש, ולפע"ד אין זה ענין כלל לדבר שאינו מתכוין, וכמבואר להדי' בתוס' ביצה ל"ג ריש ע"א וז"ל דהא דאמר ר"ש דבר שאינו מתכוין מותר, היינו כגון שעושה דבר שאין מתכוין לעשותו (כמו גורר מטה, שהוא רוצה רק לגרור, אלא דממילא נעשה החר"ץ) אבל הכא מתכוין לעשות מה שהוא עושה עכ"ל התוס'. אם כן בני"ד נמי, כשצובע זקנו או משיר שערו הוא מתכוין לעשות מה שהוא עושה, רק כוונתו לא לשם יפוי רק משום צער להסיר חרפתו שלא יתבייש, ואין זה ענין לדשא"מ. ב רק לפע"ד יותר נראה לומר דדמי' לדברי הה"מ בשבת פ"י"ב הל' ב', מובא במג"א סי' שי"ח ס"ק ל"ו, וז"ל דכשאינו מתכוין אין בו מלאכה כלל שהרי אין רוצה לעשות ממנו כלי, דומה לקטימת קיסם שהזכרנו פי"א, דכל שאינו קוטמו לחצוץ בו שיניו, אע"פ שראוי לכך בקטימתו פטור, שכל שהוא משום תיקון כלי, מי שאינו מתקנו פטור ואפילו לר"י דמחייב דשא"מ עכ"ל הה"מ, והכ"נ כשעושה לא לשם תיקונא להתקשט, רק להסיר צער או בושתו, זה לא מיקרי תיקונא איתתא, דומה לקטימת קיסם אע"פ שראוי לכך בעשייתו לחצוץ שיניו, כיון דלא הי' כוונתו לזה לא מיקרי מתקן כלי, הכ"נ אע"פ שבעשייתו הוא מתייפה מ"מ עשייתו לא היתה להתייפות, רק להסיר חרפתו ובשתו, זה לא אסרה תורה, ולא נכלל בלאו דלא ילבש.

(ה) תבנא לדידן, לחתוך אבר להתרפא מצערו יש לנו הלכה פסוקה בטוש"ע סי' רמ"א דמותר ואין בזה משום חובל לעצמו, דומה לזה מצינו גם לענין ביהכ"נ דאסור לסתרה, ועל מנת לבנות מותר כמבואר ברמ"א או"ח סוכי"קנ"ב, וכן לענין איסור שבת סותר ע"מ לבנות לא הוי מקלקל בשבת ל"א ב', וגופו של אדם נמי נקרא בנין, ע"ש ויבן את הצלע, ע"י עירובין י"ח א' מלמד שבנאה הקב"ה לחוה כבנין, ובשבת צ"ה א' גודלת ופוקסת אסור משום בונה, וא"כ בגופו של אדם נמי, כשסותר ע"מ לבנות מקרי בונה. אבל באמת אין אנו צריכין לכ"ז כיון שיש לנו הלכה פסוקה דמותר, ונפשט בזה ספקו הא'.

(ו) ונבא לחשש הב' - כיון דבכל נתוח יש חשש סכנה ואסור להכניס עצמו לסכנה, ומביא לזה דברי אבני נזר יו"ד סימן שכ"א, ועיינתני שם וז"ל אך אם הי' זה נתוח (אפערציע) לא הייתי מסכים כלל לעשות הנתוח, שכל נתוח בחזקת סכנה, ואף שהרופאין מבטיחין, הנסיון יגיד שאין לסמוך עליהם בזה (והשאלה שם, ליישב רגל עקום בילד).

ולפע"ד אין דבריו נאמרים לעשות מזה כלל, דלא כל נתוח ולא כל המקומות שוין בזה, ונבאר קצת. וז"ל הרמב"ן בתורת האדם, מובא בב"י סימן רמ"א, וגם בקצרה בנמו"י סוף הנשרפים, אם כן לא יתעסק בקי ברפואות כלל, דילמא טעי וה"ל שגגת סו"ר... וי"ל כיון שניתן רשות לרופא לרפאות, ומצוה נמי איכא, אין לו לחוש כלל, שאם מתנהג בהם כשורה לפי דעתו אין לו ברפואות אלא מצוה, דרחמנא פקדי' לרפויי, ליבוי' אנסי' למיטעי, והאריך ומסיק, אבל למיתה לא חיישינן לא בכך ולא באחר, משום דע"כ הצריכו הכתוב לרפאות ואין לך ברפואות אלא סכנה, מה שמרפא לזה ממית לזה עכ"ל, וביו"ד סי' של"ו, נתנה התורה רשות לרופא לרפאות, ומצוה היא ובכלל פקוח נפש היא, ואם מונע עצמו הרי זה שופך דמים, וטו"ז שם האריך בזה, וקטע מדבריו, שאין האדם זוכה לכך אלא צריך לעשות רפואה עפ"י העולם והוא יתברך הסכים ע"ז ונתן הרפואה ע"י טבע הרפואות וזהו נתינת רשות של הקב"ה, וכיון שכבר בא האדם לידי כך יש חיוב על הרופא לעשות רפואתו... עוד שם דגם התורה הסכימה ע"ז שיהי' רפואה עפ"י הטבע, כי ירדה תורה לסוף דעת האדם שלא יהי' זכאי כ"כ שתבא רפואתו ע"י נס מן השמים, ומביא גב להרמב"ן על התורה בחקותי עיי"ש, והרמב"ן הנ"ל המובא בב"י רמ"א, מדבר נמי לענין הקזה, ומקשה דניחוש דילמא מזיק לי' שכמה דברים של סכנה תלויים בהקזה, ומתריך כנ"ל, דאע"ג דכל ענין הקזה כנראה מגמרא דסוף מפנין אינו רק להברות גופא ולא משום סכנה או חשש סכנה, ע"י בגמרא שם דאמר שמואל פורסא דדמא כל שלשים יום, וחשיב שם יומא דשבוע להקיו ויום השבת לא קחשיב, ובחשש סכנה אף יום השבת לישתרי, וברמב"ם הל' דעות פרק ד', דימעט בהקזה - חזינן אף בהקזה דאינה רק להברות גופא, מותר להקיו ולא חיישינן למיתה, אף שכמה דברים של סכנה תלויים בהקזה, וכקושיית הרמב"ן, אלא מאי, כנ"ל, דכיון דהתורה הסכימה על זה שיהי' הרפואה על פי הטבע, ואם הרופא מתנהג כשורה לפי דעתו אין לו ברפואות אלא מצוה דרחמנא פקדי' לרפאות, וכלשון הרמב"ן הנ"ל למיתה לא חיישינן לא לבן ולא לאחר, אם כן ממילא גם להחולה מותר, דאם לא כן הרופא עובר בלפני עור, וכמובן.

(ז) וע"י יבמות ע"ה ב' ההוא עובדא דהוה בפומבדיתא שפייה מר בר ר' אשי ואכשרי' וברשיי שם דהוה כמרזב שפייה חתך הבשר מכל צד ונטל דופני מרזב ועשאו כקולמוס ואכשרי' כר' הונא, ולכאורה גם כן קשה, איך הכניס עצמו לסכנה לחתוך הבשר מכל צד, וכלשון הרדב"ז ח"ג סי' תרכ"ז, בשאלתו בשלטון שאמר לישראל אחד הנח לי לקצץ אבר אחד שאינך מת ממנו או אמית ישראל חברך, וכתב הרדב"ז דילמא ע"י חתיכת אבר אע"פ שאין הנשמה תלויה בו, שמא יצא ממנו דם הרבה וימות, ומאי חזית דדם חברו סמיק טפי, א"כ כש"כ באבר המשגל דודאי יש סכנה בחתיכת בשר שם, וכמובן, ואין לומר משום לאכשורי לבא בקהל וגם לקיים מצוה רבה דפו"ר, וכבתוספות שבת ד' א' ד"ה וכי שאני - חדא, הרי אפשר לו בגיורת ומשחררת, ע"י נמו"י יבמות סו"פ אלמנה וז"ל ומשני לכתחילה כלומר שאם לא נשא בת ישראל לא מנסבין לי' לכתחילה בת ישראל, אלא גיורת ומשחררת דקהל גרים לא אקרי קהל, ואם נשא נשא עכ"ל, וע"י אע"ז ריש סי' ה', ועוד, הא פצו"ד אינו מוליד, וכביבמות ע"ה, ובפרט לשיטת

הרמב"ם פט"ז מא"ב, דבין כקולמוס ובין כמרזב כשר, ופירשו הכ"מ וב"י, הא דשפייה מר בר ר' אשי, הא בכל אופן כמרזב וכקולמוס כשר, אלא נגע הי' לו והצריכו לחתכו, וה"ה אם הי' כמרזב נמי הכשיר - וקשה איך הכניס לסכנה, ועוד יותר קשה שמא יפסלנו על ידי חיתוך זה מהקהל, ודוחק לומר שכמך עצמו על סוד ד' ליראיו, ע"י סוטה ד' ב', דזה דוחק, ועוד איך סמך ע"ז האי גברא דפומבדיתא, א"ו כסברת הרמב"ן הנ"ל, דכיון דידע בעצמו דהוא בקי לרפאותו אין לו לחוש שמא יטעה, ואף בנוגע לסכנה או לפסול קהל, וע"י בספרי חלקת יעקב חלק אבן העזר סי' כ"ח.

ח) ועוד פוק חזי מאי עמא דבר, והכי סוגיין דעלמא, שאנשים, רח"ל, עושין בעצמן נתוח על אנשים פנימיים בדקין וריאה, אף שלפי דיננו פשיטא דנקב טריפה, וסומכין על הא דתוס' ריש א"ט אדם אית ל' מזלא, ואנו רואין ב"ה דרוב גדול מתרפאין מזה, וכמה חולאים שאין בהם שום סכנה, רק אפשר סכנת אבר ואף פחות מזה, והולכים להרופאים לנתוח. ועוד, הרי מבואר בשבת ל"ב דיוולדת בחזקת סכנה, נפל תורא חדר לסכינא, ועוד מאמרים כיו"ב, ע"י רש"י שם ד"ה אבב בזיוני, כך בשעת הסכנה הורע מזלה וכו', וע"י טו"ז או"ח סימן ש"ל ס"ק ה' בשם הרשב"א דיוולדת אנו מחשבין למסוכנת מפני שאבריי מתפרקין ומרוסקת וכו', הכי יעלה על הדעת לומר דאשה אינה רשאי לינשא ולהוליד בנים מפני שמכניסה עצמה לסכנה להיות יולדת, אלא מאי כך היא פתקה של חוה שנאמר לה בעצב תלדי בנים, וכך הוא מנהגו של עולם, וכיון דדשו בו רבים שומר פתאים ד', והרבה מצינו בש"ס לענין סכנה והשתא דדשו בו רבים שומר פתאים ד', בסוף פ' מפנין לענין הקזה, בע"ז ל' ב' אוכל אדם וכו', בנדה ל"א א' ביום צ' מנא ידע שומר, וביבמות ע"ב א' לענין מילה ביוםא דעיבה, והכ"נ לענין זה כיון דכבר דשו בו רבים לילך להרופאים אף שנתוח בחזקת סכנה, שומר פתאים ד', ועינינו רואין ב"ה שרובא דרובא מהחולאים שעושין להם נתוח (השם יצילנו) מתרפאים. ובמהרש"ם ח"א סימן י"ג כ"ד כ"ה האריך הרבה בנאמנות הרופאים, והעלה כפי מה שנתחדשו כעת כלי ההבטה לתוך הרחם, הרואים את כל הרחם כאלו הוא בחוץ, יש להאמינם במה שאומרים, והוי כמכה חיצונה, אנו נמי נאמר, מזמן המהרש"ם עד כעת שנתחדשו כלים מכלים שונים, ובפרט בעיירות הגדולות שטעכניק הנתוח לרפואות הולכת ומצעדת קדימה יום יום בצעדים הכי גדולים, שפיר יש לסמוך על אמירתם כשאומרים שע"י הנתוח יתרפא, ואין בזה חשש משום אל יעמוד אדם במקום סכנה וכאמור, כיון שכבר דשו רבים, שומר פתאים.

וע"י תענית כ' ב' ר"ה הוה ל' ההוא חמרא בביתא רעועה ובעי לפני, עיילי לר' אדא בר אהבה להתם, משכי' בשמעתתא עד דפני', בתר דנפק נפל ביתי, ארגיש ר' אדא בר אהבה, איקפד משום דר' ינאי אמר אל יעמוד אדם במקום סכנה דשמא אין עושין לו נס וכשעושין לו נס מנכין לו מזכויותיו, וכעין זה נמי בקידושין כ"ט ב' גבי אביו שעשה כן לר' יעקב שילך למקום סכנה, וע"י מהרש"א שם שחשבו אותם לצדיקים גמורים וסמכו על זכותן שהם לא יתזקו ויציל לחמרא וימיתו למזיק, וקצת דמיון לכאן כשדשו בו רבים, דיש לסמוך על הכתוב שומר פתאים, וכנאמר בגמרא. הגע בעצמך, הכי יעלה על הדעת לאסור על פי דין תורה לנסוע באויטא או באוירון, אף שענינו רואות ויודעים מכמה אסונות ומקרים רעים דמתרחשו כמה פעמים עם נוסעים הללו, ויתסרו מטעם אל יעמוד אדם במקום סכנה, רק כיון דכבר דשו בו רבים מותר, כמובן יש אנשים שמתיראים לנפשם, ומיעצים גם לאחרים שלא לנסוע מטעם סכנה, ותלוי בטבעו של האיש אם הוא פחדן, אבל כיון דכבר דשו בו, דשו בו (ע"י פסחים ק"י לענין זוגות מאן דקפיד קפיד ודלא קפיד לא קפדינן בהדי').

ט) התבוננתי, לפי לשון הרדב"ז הנ"ל בס"ק ז', דדילמא ע"י חתיכת אבר, אעפ"י שאין הנשמה תלוי בו, ג"כ יש סכנה דשמא יצא ממנו דם הרבה וימות, א"כ לפי ההלכה הפסוקה בטושב"ע סי' רמ"א, דמותר לחתוך אבר מפני צער, הבאתי לעיל ס"ק ב', ואף על גב דלפי הרדב"ז מעייל נפשי' בסכנה ואפילו הכי מותר, ואם כן רווחא לן שמעתתא, היכי שמצטער והרופאים מומחים מבטיחים לו לרפאות ע"י נתוח, דמותר לסמוך עליהם, וכדביארנו בשם הרמב"ן בתורת האדם מובא בב"י סי' רמ"א, וכנ"ל בס"ק ו', מובן מאליו דצריכין לדקדק על מומחים גדולים שכבר איתמחי, ועל מקומות כאלו שיש בשם כבר הטעכניק לחכמת הנתוח, ויבטח בד' שהוא ישלח לו רפואתו ע"י טבע הרפואות וע"י רופא זה, דלאו מכל אדם זוכה להתרפאות (ירושלמי נדרים פ"ד הל' ב', וסוף כתובות הל' ב', מובא בר"ן נדרים מ"א) וכעין זה בע"ז נ"ה א' לא תצאו אלא ביום פלוני וע"י פלוני וסם פלוני, כמובן דיש פרטים כאלו דקשה ליעץ בזה, אי משום דהסכנה יותר גדולה, אי משום דהרופא ובית החולים אינם בגרם המעלה, אי משום דהחולה מתפחד ונפשו עגומה עליו, או שארי סיבות, אבל בדרך כלל לומר דאסור לעשות ניתוח משום אל יכנוס במקום סכנה, זה ודאי אינו, וכדביארנו.

והשי"ת יצילנו משגיאות ומכל מרעין וחלאים ונזכה לעבוד השי"ת בבריאות ובהרחבת הדעת, ולהיות מהני דנאמר ברמב"ן בחקתי, ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם, אמכ"ר.

והנני בזה ידידו מברכו בברכת התורה ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה כאות נפשו ציריך, ג' טבת תשכ"ד

SHULCHAN ARUCH (ס' יוצ' (F.N.)

ג' היה קוין תחוב לאביו לא יוציאנו שמא יבא לעשות בו חבורה" וכן אם הוא מקוין דם או רופא לא יקוין דם לאביו ולא יתרוך לו אבר אף על פי שמכוין לרפואה: הגה[ה] נד"ח נשים שם אחר לעשות חבל אס' אין שם אחר לעשות והוא ממשך הרי הוא מקוין ומתקלו כפי מה שרש"י ורמב"ם פ"ה מה' ממרים):

IBN EZRA (23) אגן ארמא (אמר כא: 6)

TOSAFOS (24) אג' אג' (א:)

בשביל צערו. והם אין לו צער אחר אלא שמהניש לילך בין בני אדם שרי הלוי לך צער גדול מזה:

. ורפא ירפא, לאות שנתן רשות לרופאים לרפא המכות והפצעים שיראו בחוץ⁹⁹. רק כל חלי שהוא בפנים בגוף ביד השם לרפאתו. וכן כתוב, כי הוא יכאוב ויחבש (איוב ה יח). וכתוב באסא גם בחליו לא דרש את ה', כי אם ברופאים (דה"ב טו יב). והנה הכתוב הפריש, כי לא אמר ורפא ירפא מן הבנין הקל, רק ורפא ירפא שהוא מהבנין הכבד⁹⁹. ועוד אפשר זה היטב בפרשה הזאת⁹⁹. וחכמינו קבלו דברים אחרים עם אלה שניהם⁹⁹, כאשר קבלו בשמים עם קטורת סמים ואינם כתובים⁹⁹.

MESHANE HALACHOS (25) אג' אג' אג' (ד: רמ"ו - רמ"ט)

סימן רמ"ז

אשה שיש לה בפניה שם של יופי אי מותרת לקשות ניתוח פלאסטי

ב"ה ח' להדלקה התשכ"ד ברוקלין נ"י יצ"א.

כבוד ידיד נפשי נחמד ונעים, הרב הגאון הספורס גן הדסים ג"א וכו' בנש"ק כש"ת מוה"ר שלום יחזקאל שרגא רובין האלברקשטאם שליט"א אדמו"ר מצ'שיגוב.

אחדשת"ר יקרה מכתבו קבלתי ונדבר השאלה בלשה שיש אהר שנינו בפניה והוא מוס לה ציופי כגון חוטמה ארוך וכיוצא בזה וקשה לה להזדווג ומחד נמלס לה ורולה לתקן זה ע"י ניתוח פלאסטי הנהוג בזמן הזה שהמליאו הרופאים שחזקין מן החוטם ומתקנים אותו וכ"ה מסתפק ביון דק"י"ל דלסור לחבול בעלמו, שניה שהרי אפשר שהנה ע"י לידו סכנה וגיולה לן מעשה רב בלשה שטעמה ניתוח על החוטם ומני אז סובלת מחולי החוטם וגרון והרופאים אומרים שאין לה רפואה אלא שנותנין לה הרפוח להקל עליה וכן תשאר כל ימי חייה וכיון שאפשר נבא לידו סכנה ודאי שהיה לן לאסור עכ"ל.

ובמאי דפתח מר נתחיל ראשונה לדון אי חיה זה משוס חובל ונפשי"ד נראה מנהג כהונת (פ"ב ע"ב) המקדש אה' הבלה על מנהג שאין זה מומין ונמלאו זה מומין חיה מקודשה בנסה סתם ונמלאו זה מומין חלא שלא בכחובה כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין נשים ע"כ לשון המשנה. ובגמ' דף ע"ד הביאו מתוספתא תנו רבנן הלכה חלא חכס והחירה מקודשה חלא רופא וריפא אותה חיה מקודשה מה בין חכס לרופא חכס עקר אה הגדר מעיקרו ורופא חיה מרפא חלא מתאן ובהבא. ופריך אי הכי סיפא דקתני חבל הוא שהלך חלא חכס והחירו חלא רופא וריפא אותו מקודשה גיהני חיה מקודשה פי' אס אמר לה הוא על מנהג שאין עלי מומין וגדרים ומשני חיה בכל דהו ניתוח לה כד"ל דר"ל עב למיחב טן דו מלמיחב ארמלו ע"כ ע"ש.

נראה מנותר דלשה או חיה שיש לה מוס ציופי מותרת לילך לרופא לרפאותה ממוס זה ומדברי התוס' נראה דהכי דנתרפאה ממומה קודם שנתקדשה אף שריה זה מוס זה מקודשה שהרי חלו שם הטעם דאיה מקודשה דאף לאחר שנתרפאה היא נמלסה בעיניו כשזוכר שהיו זה מומין חבל זה דוקא כשראה אותה במומין בשעה קדושין אז חיה למימר שזוכר שהיו זה מומין חבל אס' לא ראה כך ובסקדשה כבר נתרפאה מקודם ולא היו זה מומין חבל ח"ל לו לזכור המומין וממילא מקודשה וי"ל.

והנה במומי כהנים חשבו נגמ בכורות וברמב"ם פ"ח מביאח המקדש מלח וארבעים מומין הפוסלים בכהנים שמה בראש ושנים בלואר והשעה בלזנים והמשה בנבינים ושבעה בכים העין והשעה עשר בעינים והשעה בחוטם והשעה בפה ושלשה בבטן ושלשה בנג ושבעה בידים ושעה עשר בלצרי הזרע ועשרים בגללים ושמה בכל הגוף ושמה בעור הצפר ושבעה בכח הגוף וריחו ומי שגשרו ריסי עיניו ונעלו שיניו פסולים מפני מראיה העין ויותר על חלו נשים ריח רע וזיעה וריח הפה וקול עבה ורדין נסין מחברוחיה טפה וטפה בין דד ושיכה כלל ועשה ללקח ושומא שפל הפדחה אפילו קטנה.

ובמומי הפרטוף חשבו החוטם מי שחלע חוטמו בולט למעלה ומי שפיק חוטמו נוטף למטה מי שחוטמו עקום לגד אחד מי שחוטמו גדול מאצבריו ומי שחטמו קטון מאצבריו וכילד משערין אותו בלצבע קטנה שפל ידו אס' היה חוטמו גדול ממנה או קטן ממנה הרי זה מוס ועיין שם במומי אזנים ושפחים, ע"כ בלשה שחוטמה גדול מאצבע קטנה שלה או שחוטמה עקום לגד אחד וכיוצא בזה הרי זה מוס חללה בלואסן שאס' החנה ע"מ שאין זה מומין ונמלאו זה מומין חלו חיה מקודשה ומינה שמעיין לכאורה ג"כ לדידן דמתרח לילך לרופא ולרפאותה עמה דכל מומין אמרו הלכה חלא רופא וריפא אותה ופשוט דכל שהוא

ללא צפיין לסמוך על עדותם אלא במקום שגא ידעינן בעמנו
 אצל הכא גלוי הוא לכל שהא דבר הנשע על הנוף ואין
 לריך לזה עדות הרופאים ואין סהדי ציה דכמה וכמה
 עושים ניחוחים אלו ואל מסתכנים לכן נפפפ"ד דניחוחי
 פלאסטי מנחון שאין בהם משום סכנה ונחר שאלה אפשר
 שעכ"פ הרופאים נ"כ יאמרו שאין בו משום סכנה ליהא
 ציה משום איסור לחקן ולרפאות אה מומה והנח נהם נבנות
 ישראל הם אינם נביחות בנות נביחות הן ולווי נפמם
 גם מלוא איכא במקום שא"ל לה ליגשא בלופן אחר ואף
 שאין מלוא על פיו מ"מ עב למיחב ען דו וצפי חועל
 צידא ומרה לקבוצה וגם ח"ו יוללות לחרבות רע בעיניה
 וכמה שקדו לחקטט עגונות מטעם זה והחי נמי עגונא
 היא עלנחא דא שנברחא במומין אלו שא"ל לה ליגשא
 ואפשר לה לרפאות עלמה ובנות ישראל נאות הן אנה
 סבולות מנוולת אותן. ודאי אם אומר רופא שצחיה מוס
 שלריך לחקן יש בו משום סכנה או אפילו ספק סכנה דאז
 אסור לעשות ניחוח כזה דאסור לסכן עלמו אצל ככל מקום
 שאין בו משום סכנה ע"פ חור"ד הרופאים וגם בלחמ כי
 עינינו רוחות כה"ג נראה לפענ"ד דאין ציה שום איסור.

סימן רמ"ז

**איש שיש לו סום יפוי אי בותר לקשות לעצמו ניתוח פלסטי
 עוד להנ"ל**

ונסתפקתי אי מותר לעשות ניחוח כזה גם לאנשים כיון
 שהוא נעשה לשם יופי אולי יש ציה משום לא
 ילבש גבר לאנשים, ונראה דהיכי דכוח מוס ודאי ובגון
 אלו שחשבו ז"ל דכוח מוס ככהים פשע דגם באנשים
 מותר לרפאות עלמו דכיון דלענין רפואה אין נפ"מ בין
 גשים לאנשים מ"ש הוא ואף דמחכיון גם ליפוח עלמו ליה
 לן ציה כיון דרפואתו צכך ופשע דבהן בעל מוס אם היה
 יכול לרפאות עלמו היה לריך ומחוייב לעשות כן כדי שיוכל
 לעבוד עבודה במקדש וליה ציה משום לא ילבש גבר, אמנם
 המומין קטנים שהם רק מוס יופי יש לעיין ציה.

וראיתי צשו"ח לבושי מרדכי בני שיש לו כחמים על פניו
 הנקרא (זאממער שפרטנקלין) אם מותר להעביר
 ע"י סמים או יש ציה משום לא ילבש ומחללה חקר אם
 המנהג גם באנשים להעביר דאז קי"ל להחירא כמ"ש
 הרמב"ם פ"י"ז מע"ז והר"ן פ"ז ד' כ"ט ורמ"א סי קנ"ז
 ודריש סי קפ"צ ודרישה כחז דאפילו אם דרך גוים זכרים
 מקרי מ"מ מנהג אנשים ע"ש ובחמח כי קלח ל"ע לדרישה
 בגמ' חזיר ל"ע ע"א וחו כדלנצי סבול דקיעהון חורון עיקרי
 נימיהון וכו' ופי' הרא"ש שם יש זקנים לונעים זקניהם
 שחורים כדי שיהא נראים בחורים ע"ש ומשמע דהיו זקנים
 לונעים זקנם ואפ"ה אסור ללנע ולפוס ריהעא הנו זקני
 גוים הם חקני ישראל אסורים ועיין מש"כ במשנה בעמרמי
 סי י"ט ובספרי משנה הלכות ח"ג למס' חזיר סי י"ח
 צסם הגאונים.

מוס צאדס מותר לרפאות עלמו ממומו שלא יהא בעל מוס
 דמחי שגא מוס זה משבירה הרגל דמותר לו לחקן אה רגלו
 או ידו ממוס שבו הכ"י והכין נראה מסבחה דכנ שחחורה
 העויה עליו שזה מוס ככהים או צאשה אם יכול לרפואה
 אה מומו הרי זה מרפא וודאי דאדס שמרפא אה מומו ליהא
 ציה משום חובל בעלמו דחובל בעלמו ליהא אלא כשחובל
 בעלמו שלא לשם רפואה אצל אם עושה כן לשם רפואה אין
 זה חובל אלא מרפא והחורה חמרה ורפא ירפא מכאן
 שנחנה רשות לרופא לרפאות וכל שהא מותר לרפאות הרופא
 מותר לעשות וכן להיפוך וזה ברור בס"ד. נמלא ענה לן
 דכל שעושה לחקן מומה אין ציה משום חובל.

אלא דעפנחו כשייה דיש כאן משום סכנה לריכה לפנים
 וודאי לזקו דברי כה"ר דכל מקום שיש לחוש משום
 סכנה ואפילו סכנה רחוקה או ספק סכנה פשע דמשום
 לרפאות מוס כזה שבו אסור להכניס עלמו לידי סכנה,
 ולא מבעיה בני שאין בו מחלה רק מוס סה אלא נראה
 דאפילו מי שיש לו חולי שיש בו סכנה אבר אחד מ"מ
 נראה דאסור להביא עלמו לידי סכנה כל הנוף ואפילו לחקן
 חיי שעה או ספק חיי שעה משום ספק חיי עולם כחז
 השב"י ח"ג סי ע"ה באריכות הרבה ע"ש ועיין צ"י סי
 חר"י"ח ובס' חסידים סי חס"ז נשים שהיו נוחים לחולים
 עשבים לנצל שאם יופיל יחרפא צחוך ז"י ואם לאו ימות
 חוך ז"י וכו' ומקור הדברים (בע"ז כ"ז ע"ב) ספק חי
 ספק מה ע"ש ובחחרונים אריכות גדולה אלא דכל זה היכי
 דיש עכ"פ חשש סכנה ואפילו ספק סכנה וגם על הרופא
 יש איסור אצל היכי דליכא סכנה ליהא איסור.

אמנם בעיקר הדבר אי יש ניחוח פלאסטי הנ"ל סכנה
 לה ברירה לי הא מילחא ומה שהביא ראי' כה"ר
 ממשעב רב מלשה אחא שקלקלה הרופא וסובלה חולי על
 גרונה הנח י"ל דאין מכאן ראי' חדא דליכא למימד דהאי
 רופא לאו אומן הוא וכל מעשיו בחזקה מקולקלין ואין
 מביאין ראי' מן השועים, ומה גם כי בחמח גם אשה זו
 לא נסחכנה אלא סבולת על הגרון חולי אצל ודאי ארי"ב
 חחיה עד מלה ופשרים שנה, ואף שאילו ראינו כולם הם
 כך ודאי היינו אוסרים אצל החמח הוא כי נכפוך הוא
 אשר כל הרופאים הצקיאים צלומנות זו אומרים שאין ציה
 ענין של סכנה כלל וכלל כי מה שהם עושים הוא רק ענין
 חלואי ולא פנימי צפנים הנוף והחוש מעיד ע"ז, ואף לפי
 מה שהעלה הח"ס ז"ל צו"ד סי קפ"ה דלא סמכין על
 חמירה הרופאים צנוף ידוע וכ"ש רופאי זמנינו שידועים
 צפקרם שודאי אין לסמוך עליהם מ"מ מודה כשמעמידים
 צסחם והכ"י אינם מעידים על גוף ידוע רק מעידים
 צדרך כלל שניחוחי פלאסטי שעושים צדרך כלל אין צו
 משום סכנה וכה"ג סמכין עליהו ועיין שו"ת ציה שפרים
 יו"ד סי ער"ב.

ועוד אומר חני סבחה דלא חמדין דהרופאים אינם נאמנים
 אלא במקום שלא הור מילחא דעבידא לגלוי אצל
 במילחא דעבידא לגלוי ודאי דמחמנין והכא נמי מילחא
 דעבידא לגלוי הוא דיחברר הדבר אם מחו מניחוח כזה,
 אלא דמסתחא חני מסיף דהכא אין לא סמכין כלל אעדחם

The Rabbis taught in a Baraisa: הֵלְכָה אֶעֱלֶה חֻסָּם – תָּנוּ רַבָּנֵי
 – והתירה – If the man betrothed her on condition that she was not
 under vows, and SHE then WENT TO A SAGE AND HE RELEASED HER
 from her vows, so as to comply with the stipulation, – מקודשת
 – SHE IS BETROTHED. – אֶעֱלֶה רוּפָא וְרוּפָא אוֹתָהּ – However, if he
 betrothed her on condition that she did not have any physical
 defects, and she then went TO A DOCTOR AND HE CURED HER of her
 defects, – אינה מקודשת – SHE IS NOT BETROTHED.

The Baraisa explains:

– מה בין חֻסָּם לְרוּפָא – WHAT IS THE DIFFERENCE BETWEEN A SAGE
 annulling a vow AND A DOCTOR healing a defect; why does the
 former salvage the betrothal while the latter does not? חֻסָּם עוֹקֵר
 – את הגדר מעיקרו – The difference is that A SAGE UPROOTS THE
 VOW retroactively, FROM ITS very INCEPTION, – אֶעֱלֶה רוּפָא
 וְרוּפָא אֵינוּ מְרַפָּא – WHILE A DOCTOR CURES the defect ONLY FROM
 HENCE FORWARD.^[3]

The Mishnah stated:

– כָּל מוּמִין שְׁפוּסְלִין וְכוּ' – ALL bodily DEFECTS THAT DISQUALIFY etc.
 [Kohanim from performing the Temple service are considered
 defects in the context of marriage, where the husband stipulated
 that his wife be free of defects].

The Gemara cites a related Baraisa:

– הוּסִיפוּ עֲלֵיהֶן – [THEY
 ADDED] TO THEM the following defects, which – although they *do*
not disqualify Kohanim – are considered defects in the context of
 marriage: – וְיֵשָׁה – PERSPIRATION,^[18] – וְשׂוּמָא – A MOLE, וְרִיחַ
 – AND BAD BREATH.

The Gemara gives two additional examples of defects:

– אָמַר רַב חֲסִידָא – Rav Chisda said: – הָא מִילְתָּא מְגַבְרָא רַבָּה שְׁמִיעַ
 – I heard the following matter from a great man. – וּמְנַו רַבִּי
 – שִׁילָא – And who is that? R' Shila. He said: – נִשְׁכָּה כְּלָב וְנִעְשָׂה
 – If a dog bit her and the area of [the bite] formed
 a scar, – הָרִי זֶה מוּם – it is considered a defect. – אָמַר רַב
 – A deep voice in a woman is considered a defect. – חֲסִידָא
 – Rav Chisda said: – קוֹל עֵבֶה בְּאִשָּׁה הָרִי זֶה מוּם
 – שנאמר, כִּי־קוֹלָךְ עֵרֵב – For it is stated regarding a woman:^[34] *for your
 voice is sweet and your countenance comely.* A feminine voice,
 apparently, is part of a woman's attractiveness; hence, an
 abnormally deep voice is considered a defect.^[35]

The Gemara cites a Baraisa which describes another defect:
 – בֵּין – R' Nassan Biraah taught a Baraisa: – בֵּין
 – דְּרֵי אִשָּׁה טֶפַח – BETWEEN THE BREASTS OF A WOMAN, ONE *TEFACH*.
 – סָבַר רַב אֶחָא בְּרִיהַ דְּרַבָּא קָמִיהַ דְּרַב אֲשִׁי לְמִימַר
 – Rav Acha the son of Rava inclined, in the presence of Rav Ashi, to say that this
 means – טֶפַח לְמַעְלִיּוֹתָא – that a space of one *tefach* is prefer-
 able. – אָמַר לֵיהּ רַב אֲשִׁי – Rav Ashi said to him: On the
 contrary, – גְּבִי מוּמִין תִּנְיָא – [the Baraisa] was taught regard-
 ing defects, and it means to include such a distance between her
 breasts as a defect, along with perspiration, a mole, and bad
 breath.

The Gemara asks:

– וְכַמָּה – And how much space is considered attractive?^[36]

The Gemara answers:

– אָמַר אַבְי – Abaye said: – שְׁלֹשׁ אַצְבְּעוֹת – Three finger-
 breadths.

Another Baraisa that relates to this topic:

– רַבִּי נָתָן אוֹמֵר – R' NASSAN
 SAYS: – כָּל אִשָּׁה שְׂדֵרֶיהָ גָּסוּן מִשַׁל חֲבֵרוֹתֶיהָ – ANY WOMAN WHOSE
 BREASTS ARE LARGER THAN HER FRIENDS' – הָרִי זֶה מוּם – IS
 CONSIDERED to have A DEFECT.

The Gemara inquires:

– וְכַמָּה – And how much larger is considered a defect?

The Gemara answers:

– אָמַר רַבִּי מֵיּוֹשָׁא בֶר בְּרִיהַ דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי מִשְׁמִיַּה דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
 – R' Meyasha the grandson of R' Yehoshua ben Levi said
 in the name of R' Yehoshua ben Levi: – טֶפַח – A *tefach* larger.

The Gemara asks:

– וּמִי אֵיכָּא כִּי הָאִי גְּוֹנָא – But is there such a thing? Are any
 woman's breasts so large?

The Gemara replies:

– דָּאִמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה – For Rabbah bar bar
 Chanah said: – אֲנִי רָאִיתִי עֲרַבְיָא אֶחָת – I once saw an Arabian
 woman – שֶׁהִפְשִׁילָה דְּרֵיהָ לְאַחֲרֵיהָ – who slung her breasts
 behind her – וְהִנִּיקָהּ אֶת בְּנָהּ – and nursed her son.

SHLOMO ZALMAN ר' (29) יומא רשומה (2:10)

נתוח פלאסטי

הנני משיב לו בקיצור את אשר נלענ"ד, דכה"ג דלא קעביד משום יפוי אלא משום צער וכגון שחוטמו משונה מאד משל כל אדם והוא מתבייש בו אפשר להקל וכמ"ש ר"ת בתוס' יבמות מ"ח ע"א ד"ה לא, והגמ' בנזיר נ"ט ע"ב עיי"ש, ומטעם זה גם נוהגים להקל לצבוע או ללקט לבנות מתוך שחורות למי שהוא צעיר ובכה"ג שלפי הגיל שלו הוא כעין מום וכוונתו רק להסיר ממנו את המום ולהיות ככל אדם ואין זה דומה לתיקוני נשים, וה"נ גם כאן אפשר דיש להקל, אבל בכה"ג שכוונתו ממש ליפוי נראה דאסור. אלם האיסור של חובל בגופו נראה דלא שייך הכא כיון דתיקון הוא אצלו.

ELIEZER WALDENBURG ר' (30) זילע וויסליץ (18:14)

אולם אם בנידון של השערי צדק פשוט להתיר כפי מנהגן של ישראל בזה, אבל יש לדעת השלכות לחידושו זה בנוגע לניתוחים פלסטיים שכבועים כעת הרופאים אצל הרבה בני אדם לשים יפוי אבריהם וכדו' באין שום מחלה או כאב, ויש מקום גדול לטענה זאת שלא על כגון דא הוא סנתנה תורה רשות לרופא לרפאות [אם אפילו נקרא זה בשם "לרפאות"], ואין רשות לבני אדם לתת לרופאים להבול בעצמם לשים מטרה זאת, וגם אין רשות לרופא לבצע זאת, ויש לדעת ולהאמין כי אין ציור כאלקינו והוא יהיה צר והטביע לכאורה מיצוריו בצלמו ובדמותו ההולכת לו ועליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע.

NISSAH (459) גמ' (31) גבה (מ"ה)

והתני רב ביבי קמיה רב נחמן ג' נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ותמות מעוברת שמא תעשה עוברת סנדל מניקה שמא תגמול את בנה וימות ואיזהו קטנה מכת י"א שנה ויום אחד ועד י"ב שנה ויום אחד פהת מכאן או יתר על כן משמשת והולכת דברי ר"מ והב"א אדת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחנו שנאמר שומר פתאים ה' ואיבעית אימא אשר בשר המורים בשרם ואיבעית אימא אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר